

Muhabbet Peygamberi
Hazreti
Muhammed ^(sav)

Ö. TUĞRUL İNANÇER

SUFI
KİTAP

İÇİNDEKİLER

- 7 ÖNSÖZ
- 9 HANGİ HZ. MUHAMMED^(sav)?
- 17 HZ. PEYGAMBER'İN MÂHİYETİ
- 25 HZ. PEYGAMBER'İ ANLAMAK VE SEVMEK
- 35 HZ. PEYGAMBER'İ ÖRNEK ALMAK
- 45 HZ. PEYGAMBER'İN HİCRETİ
- 51 HZ. PEYGAMBER'İN MİRACI
- 61 HZ. PEYGAMBER'İN MEDİNE DÖNEMİ
- 67 HZ. PEYGAMBER'İN ÂHİRETE DOĞUMU
- 73 HZ. PEYGAMBER'İN VEFATINDAN SONRA YAŞANANLAR
- 81 HZ. PEYGAMBER'DEN SONRA MEZHEPLERİN OLUŞMASI
- 91 HZ. PEYGAMBER'E SALÂT GETİRMEK
- 99 NAAT-I ŞERİFLER
- 107 EHL-İ BEYT-İ MUSTAFÂ
- 117 MUHAMMED KAPISINDAN ALLAH BİNASINA
- 127 HZ. PEYGAMBER'İN DEVESİ: KUSVÂ
- 133 İSLÂM'DA KADIN: HZ. PEYGAMBER'E BAKARAK...
- 139 HZ. PEYGAMBER'E DÂİR BAZI MESELELER
- 153 KANDİL GECELERİ
- 159 ÜÇ AYLAR: RECEP, ŞABAN, RAMAZAN
- 163 DİNİN ÜÇ SACAYAĞI
- 169 KORKU VE ÜMİT ARASINDA OLMAK
- 179 TARİHTE KALMAK (MI?)
- 183 TERCÜME ÜZERİNE HÜKÜM BİNA EDİLEMEZ
- 189 SOHBET GELENEĞİ
- 199 İLMİN DOĞRU AKTARILMASI
- 205 "BANA GÖRE..." VEYA İÇTİHAD MESELESİ

ÖNSÖZ

Allahu zül-Celâl ve'l-Cemâl ve't-Tekaddes, Kitab-ı Kerîm'inde¹ Hz. Yusuf'un güzelliğini seyre dalıp hayrette kalan kadınların o güzellik ile mest olup ellerini kesmelerine rağmen acı duymadıklarını buyurmaktadır. Rabbimizin fazl ü kerem ü lütfundan umarız ve dileriz ki Cemâl-i bâ-Kemâl-i Muhammed Mustafâ'nın seyrine dalıp o hayranlık üzere, ten kafesindeki can kuşu emânetini asıl sahibine arz ederiz.

Ve Ahzâb Sûresinin 6. âyetinde buyrulduğu üzere “Müminlerin annesi” olan Hz. Ayşe-i Sıddîka Vâlidemiz buyurdular: “*Mısırlı kadınlar Hz. Yusuf'un güzelliği ile mest olup ellerini kestiler. Ama*

1 12/Yusuf Sûresi 31. âyet: Felemmâ semî'at bi mekrihinne erselet ileyhinne ve a'tedet lehunne muttekeen ve a'tet kullâ vâhidetim minhunne sikkinen ve kaletihruc aleyhinne, felemmâ raeynehû ekbernehû ve katta'ne eydiyehunne ve kulne hâşe lillâhi mâ hâzâ beşerâ, in hâzâ illâ melekûn kerîm.

[Kadın, onların dedikodusunu duyunca, onlara dâvetçi gönderdi; onlar için dayanacak yastıklar hazırladı. Onlardan herbirine bir bıçak verdi. (Kadınlar meyveleri soyarken Yusuf'a): “Çık karşılarna!” dedi. Kadınlar onu görünce, onun büyüklüğünü anladılar. (Şaşkınlıklarından) ellerini kestiler ve dediler ki: Hâşâ Rabbimiz! Bu bir beşer değil... Bu ancak üstün bir melektir!]

benim Efendimin güzelliğini görselerdi ellerini kestikleri bıçakları kalplerine saparlardı da yine acı duymazlardı.”

Yusuf Sûresi'nin 20. âyetinde ise Hz. Yusuf'un köle pazarında -hem de- ucuza satıldığı beyân buyrulmaktadır. Ve anlatılır ki köle pazarındaki açık artırmaya çok fakir olduğu belli olan yaşlı bir hanımcağız da iştirak etmiş ve -meselâ- 1 kuruş pey akçesi (iştirak bedeli) vermiş. Demişler ki: “Bu kadar az bir para, bu kıymetli köle için olur mu hiç?” Cevap vermiş kadıncağız: “Biliyorum olmaz. Olmaz ama beni de Yusuf'a pey verenler arasında saysınlar, diye verdim.”

Rivâyet olunmuştur ki: Hz. İbrâhim'i yakmak üzere hazırlanan Nemrud ateşini söndürmek kasdı ile karınca su taşıyormuş. Demişler ki karıncaya: “O koca ateş senin taşıyacağın su ile söner mi hiç?” Cevap vermiş karınca: “Biliyorum elbette sönmez. Ama 'safım belli olsun' diye yapıyorum. Ben Nemrud'dan taraf değilim, Hz. İbrâhim'in tarafındayım, O'nun safındayım.”

Bizim de Cenâb-ı Peygamberimiz Efendimiz Hazretleri hakkında ne sohbet etmeye ne yazı yazmaya liyâkatimiz vardır. Liyâkatimiz yoktur ama Rabbimizin “Latîf” ism-i şerîfinin lütûf tecellîsi ile, bakarsanız bizi de O on sekiz bin âlemin Mustafâ'sını hürmet ve muhabbetle ananlar arasında sayıverirler.

Nice büyük bilginlerimizin O'nun hakkındaki kitaplarında olan bilgiler yok burada...

Ancak O'na olan aşkımızın belki bazı pırıltıları...

O'nun “defter-i uşşâk”ına (âşıklar defterine) yazılıvermemiz ümit ve dileği ile...

Ö. Tuğrul İnançer

HANGİ HZ. MUHAMMED^(sav)?

Peygamber Efendimizle alâkalı halk arasında dolaşmakta olan sözlerden üç genel algı olduğu anlaşılıyor: Bunlardan biri Peygamber Efendimizi bütünüyle mûcizevî bir şahsiyet olarak ortaya koyuyor. Tamamen mûcizelerle desteklenmiş, her şeyi olağanüstü, neredeyse mûcizeler olmadan hiçbir şey yapamayacak, her işine Allah'ın müdâhâle ettiği, içtiği suyu bile meleklerin takdîm ettiği, beşerî tarafı olmayan bir peygamber... İkincisi; Allah'tan ve beşer üstü vasıflarından tamamen bağımsız rasyonel bir peygamber öngörür. Bu algıya göre peygamber, her bir şeyi akli ve iradî çabasıyla ortaya koymuştur. Üçüncü peygamber algısı ise şöyle: Ne bütünüyle birincisi, ne de ikincisi, birinci ve ikincinin aşırılıklarından arınmış mâkul bir peygamber algısı...

Şimdi başta şunu söylemek gerekir: Birinci ve ikinci Hz. Muhammed Mustafâ algısı, Kur'an-ı Kerim'in âyetlerine ve rûhuna tamamen aykırıdır. İkisi de fevkalâde yanlıştır, Kur'an-ı Kerim'e ters oldukları için de küfür olarak değerlendirebileceğimiz tasavvurlardır. Efendimizi sadece beşer üstü veya sadece beşerî veche-siyle değerlendirmek, O'nu bu vechelerden birine sığdırmak, kendisini tanımamak demektir. Elbette Hz. Peygamber'in mûcizevî

tarafı vardır, bir yönüyle beşer üstüdür. Murâd-ı ilâhî böyle takdir etmiş, bilemeyiz. Ancak Kur’ân’da “Sünnetullah” olarak geçen Allah’ın âdetleri de vardır. Sebep-sonuç ilişkisi içinde devam eden bir hayat, bir gerçeklik içindeyiz. Burada da murâd-ı ilâhî vardır, bunu da hakkıyla bilemeyiz. Ve Allah, koyduğu âdetlere uymaya da mahkûm değildir. Ki bu âdetleri kaldırdığı durumlarda mûcize dediğimiz hâdiseler yaşanmıştır. Hz. Âdem’den Peygamber Efendimize kadar peygamberler vesilesiyle gerçekleşmiş mûcizeler biliyoruz. Peygamberler mûcize, veliler ise kerâmetle Allah’ın ihsânını görmüşler. Hem mûcize hem de kerâmet fevkalâde hâllerdir, ikisi de Allah’tandır.

Hz. Peygamber’in hayatı bütünüyle mûcizelerden ibâret olmadığı gibi hayatındaki her bir şeyi de kendisi yapmış değildir. Şimdi hâşâ Kur’ân-ı Kerîm’i de kendisi yazdı ve insanlara tebliğ etti mi, diyeceğiz? Kur’ân-ı Kerîm’in insanın tâkatini aşan büyüklüğü, zaman ve mekân üstü hakikat oluşu ortadadır; her sahadaki hükmü tartışılmazdır. Modern bilimlerin ancak bazılarına ulaştığı hakikatleri Kur’ân 1400 yıl öncesinden bildiriyor. Bunu bir insan aklı bilebilir mi, bunu iddia etmek küfür değil de nedir? Biz hâşâ bu küfrü Peygamber Efendimize yakıştıramabilir miyiz? Yakıştıramayacağımıza göre, Kur’ân-ı Kerîm’in rûhuyla ve âyetleriyle çelişen Hz. Peygamber algılarını da doğru bulamayız.

Hz. Peygamber bir hadîsinde, “Her şeyin ortası hayırlıdır.”² buyurmuştur. Buradaki “her şey” kendi hayatını da kapsamaktadır. Efendimiz insân-ı kâmil, sırât-ı müstakîm üzeredir. “Bu âyet beni ihtiyarlattı” buyurduğu “Emrolunduğun üze istikâmette ol!”³ âyetinin mazharı olarak tam doğru yoldadır. O’nun hayatı ve şahsiyeti ne sadece mûcizelerden ibârettir, ne de sadece aklî ve beşerî faaliyetlerinden... Efendimiz, hem selîm aklın, hem de fevkalâdeliklerin işâret ettiği bir hakikattir. Hayatındaki mûcizeler, kendisinin bizâtihi gerçekleştirdiği durumlar değildir, Allah’ın

2 Hayrû’l umûru evsatîhâ

3 11/Hûd Süresi 112. âyette: Festekim ke mâ umirte

Habîbine ihsân ettiği fevkalâde hâllerdir; peygamberliğinin amacı değil, vâsıtası ve delilleridirler. Meselâ Kur'ân-ı Kerîm'de Hz. Peygamber'in Mirâcı anlatılırken, meâlen "Kulumuz, tarafımızdan götürüldü."⁴ deniyor. Mûcizeyi O gerçekleştiriyor, Allah O'na Mirâc yaptırıyor. Bu demektir ki, Efendimiz, Rabbimizin kudretinin izhâr buyurulduğu zât-ı âl-i kadr'dir.

Hz. Peygamber Kimdir?

Hz. Peygamber Aleyhisselâm, mutlaka irâdesini de kullanan ama bu irâdesi hiçbir zaman irâde-i ilâhîyeye ve aynı zamanda rızâ-i ilâhîyeye muhâlif olmayan bir zât-ı şeriftir. Dolayısıyla lisânına dikkat etmeyip hürmeti ihlâl edecek şekilde konuşan, lâletâyin bir insandan bahseder gibi Hz. Peygamber'den bahseden, huzûr-u şerîfnde ses tonunu yükseltenler hakkında Allah ne yapacağını söylüyor. Cenâb-ı Hakk Hucûrat Sûresi'nde kullarını Habîb-i Zîşânı hakkında edebe dâvet ediyor. Ve edebli olunmazsa ibâdetlerin "habt" olunacağı, yani yok farz edileceği ikazında bulunuyor.

Bâ-hodâ divâne-bâş

Bâ-Muhammed edeb-bâş

diye Farsça bir söz vardır. Hodâ ile, Hodâ'nın aşkı ile deli-divâne olunabilir. Ama Muhammed^(as) ile edebli olunmalıdır. (Veya, Hodâ'nın aşkıyla bile olsa divâne olmamak için Muhammedî edeb ile edeblenilmelidir.)

Bu da gösteriyor ki, Efendimiz hakkında edebli olmak farz-ı ayndır. Ancak Hz. Peygamber'e gösterilen ta'zim, aslâ ve kat'a Cenâb-ı Hakk'ın râzî olmayacağı bir seviyeye yükseltilemez. Buna Allah izin vermez; çünkü Allah Muhammed Aleyhisselâm için, "O

4 17/İsra Sûresi 1. âyet: Sübhânellezî esrâ bi 'abdihî leyle min mine'l mescidi'l harâmi ilen mescidi'l aksallezî bârakna havlehû li nûriyehu min âyâtinâ, innehû huve's semû'l basîr.

Resûlullah'tır." buyuruyor, Fetih Sûresi'nin 29. âyetinin başında.⁵ Bu sebeple hiç kimse Hz. Peygamber'e ilâhlık isnâd etmemiştir, edemez de. Efendimize ne kadar saygı gösterilirse gösterilsin, bu O'nu ilâhlaşturmaya kadar götürülemez. Mümkün değil, çünkü Allah'ın bu konuda teminâtı var. Kim ki, "Resûl-i Kibriyâ Efendimize gereğinden fazla ta'zim, saygı ve muhabbet gösteriliyor, bu tehlikelidir." diyorsa, yanılıyor demektir. Dahası, Allah'ın bu konudaki teminâtını görmezlikten geliyor ki, bu hâlin kendisi tehlikeli bir durumdur. Meselâ, Hz. Ali Efendimize ilâhlık isnâd eden sapık düşünce ve inançlar olmuştur ama Efendimiz bu hâlden korunmuştur. Kimse O'na ilâhlık isnâd etmez. O, "Abduhû ve Resûluhû" dur.

Mümin yapılan bu yanlışlıkları bilecektir. Bilecektir ki, Hz. Peygamber'i hakkıyla tanıyabilsin. Resûl-i Kibriyâ Efendimizi hakikatiyle anlamak adına sarf edilen gayret de aslâ boşa çıkmaz. Çünkü O öyle bir merhamet kaynağıdır ki, O'na bir adım atmaya teşebbüs etmemiz O'nun bize koşmasını temin eder. Yeter ki O'na ve sünnetine sırt dönmeyelim, mükellefiyetlerimizi kendisine olan muhabbet üzere yerine getirelim. O'nu hakkıyla tanımamız kendisine muhabbetimizi geliştirecek, bu muhabbet de, muhabbetle yapılmış bir ibâdetler zincirini doğuracaktır.

Ne yazık ki Efendimiz konusunda ciddi yanlışlıklar yapılıyor. Bunlardan biri de Hz. Zeyneb Vâlidemizle izdivâcı hakkındaki yanlışlıklardır. Mâlum, Hz. Zeyneb Vâlidemiz ilk önce Peygamberimiz'in evlatlığı Hz. Zeyd ile evlendirilir. Peygamberimiz'in izdivâcı Hz. Zeyneb'in boşanmasından sonra gerçekleşse de yine de dile dolanıyor. Neymiş? Evlatlığının hanımıyla evlenmiş. Hâlbuki Efendimizin bu evliliği, o günkü Arap toplumunda var olan bir yanlış düzeltmiş; hukûkî hısımlık olan evlatlık kurumunun aynı kandan olmaktan kaynaklanan akrabalık kurumuyla alâkasının olmadığını göstermişti. Zîrâ o dönem,

5 48/Fetih Sûresi 29. Âyette: Muhammedun resûlullah

insanlar boşanmış olsa da evlathğının hanımıyla evlenemiyordu. Yani, bu hukûkî yanlışlığın düzeltilip hayata uygulanması örneğini Hz. Peygamberimiz bizzât vermişlerdir.

Sadece, Hz. Peygamber'in Hz. Zeyneb Vâlidemizle evliliği değil, çok evlenmesi de eleştiri konusu yapılıyor. Israrla bu konunun altı çizilerek, hâşâ “Efendimizin kadınlar konusunda ne kadar meyilli...” olduğu söylenmek isteniyor. Bu meseleyi diline dolaayanların niyetleri bilinmiyor değil ve doğrusu bu, onların anlayacağı bir dilden konuşmayı gerektiriyor. Çünkü ortada ciddi bir terbiyesizlik ve çifte standart vardır. İnsanın diyesi geliyor; Hz. Peygamber'in vasıflarına sen de sahip ol, O'nun kadar erkek ve er ol, o zaman sen de bu sayıda izdivaç yapabilirsin. Ayrıca; muhterem Vâlidelerimiz Efendilerimizle Hz. Sultân-ı Enbiyâ Efendimizin evlilikleri; hangi ortamda, hangi yaşlarda, hangi şartlarda gerçekleşmiş ve bu evliliklerden nasıl hukûkî, ailevî ve sosyal sonuçlar doğmuştur? “Ezvâc-ı Mutahhara” hakkında yazılmış kitaplara bir bakıvermek lâzım. Efendimiz Aleyhisselâm bir mir'ât-ı mücellâ, bir parlak aynadır. Mâlum, ayna kendisine bakamı gösterir. Kim ne hâldeyse ayna bunun altını çizer. Akklı fikri başında olmayanlar o aynada kendilerini görürler de, yine aynaya iftirâ ederler.

Bu îmâna dâir bir mesele olduğu kadar, ahlâkî bir husustur. Hz. Peygamber'e inanmayan birinin bu konudaki eleştirisi anlaşılabilir, Müslümanlar bu eleştirilere cevap verirler. Ancak aynı eleştiriye Müslüman olduğunu düşünen biri yapıyorsa inancı konusunda şüphe kaçınılmazdır, eleştiri sahibi için rahatlıkla “Yine de Müslüman'dır!” diyemeyiz. Hasan Sezâî-i Gülşenî Hazretleri'in, “*Muhammed'dir Cemâl-i Hakk'a mir'ât, Muhammed'den göründü kendi bizzât*” beytinin mânâsını bilenler ne demek istediğimizi anlayacaktır. Evet, Muhammed'dir Cemâl-i Hakk'a mir'ât, (Allah'ın cemâlinin aynasıdır) Muhammed'den göründü kendi bizzât. Bu beyit akli okumayla anlaşılmaz, gönül ile anlaşılır. Türbesi, Edirne Eski Camii'nin kible istikâmetinde bulunan Hasan Sezâî-i Gülşenî Hazretleri ziyâret edilip bu beyit okunulsun. Ve

bir Fâtiha okunup beytin anlaşılması adına hazretin himmetine başvurulsun. O zaman anlaşılma ihtimali yükselir.

Hz. Peygamber ve Kur'ân

Hz. Peygamber, Rahmeten li'l-âlemîn'dir. "Ve mâ erselnâke (biz irsâl etmezdik, göndermezdik) "illâ" (ancak ve ancak) "rahmeten li'l-âlemîn" (âlemlere rahmet olsun diye)...⁶ Arapçada ifâdenin mânâsını kuvvetlendirmek için önce menfî-olumsuz söz söylenip "illâ" (ancak) ara takısından sonra müspet-olumlu söz söylemek kuralı, vardır. "Lâ ilâhe" (ilâh-tanrı yoktur) "illallah" (ancak Allah vardır) gibi... Âyet-i kerîmede de aynı kural ile Efendimiz Hazretleri'nin "âlemlere rahmet" olduğu, böylece kuvvetli bir ifâde olarak beyân buyrulmuştur. Ayrıca, "erselnâke"deki "ke" yalnız ve yalnız insan için kullanılır, eşya için değil!

İşte bu âyetin Efendimiz hakkında değil, Kur'ân'ın bizzât kendisi hakkında olduğunu söyleyenler, bu kuralı da bilmeden ahkâm kesiyorlar. Peki, Kur'ân nedir? Fem-i Saâdet-i Muhammedî'den çıkan "elfâz" (lafızlar) değil midir? Bir lafzın Kur'ân âyeti olup olmadığını nasıl anlarız? Hz. Peygamber Efendimizin delâleti ile değil mi? Her hususta olduğu gibi burada da bizim için tek güvenilir delil Efendimizin kendisidir. Burada Hz. Ebûbekir Efendimizin îmânı ve teslimiyeti gerekiyor. Mirâc hâdisesinde, müşriklerin gelip, "Peygamber olarak bildiğin adamın ne söylediğini duydun mu?" dediklerinde Hz. Ebûbekir, "Bunu O söylüyorsa doğru söylüyordur." dedi. İmân ve teslimiyet budur! Evet, Peygamber Efendimiz, Kur'ân-ı Kerîm'in sıhhati konusunda tek büyük teminâttır. Vahiy kâtiplerine âyetleri nasıl yazdığını, hadîslerin buna dâhil olmaması adına nasıl hassas davrandığını biliyoruz. Hz. Hafsa Vâlidemiz, babası Hz. Ömer'in döneminde başlayan Kur'ân'ın mushaflaştırılması çalışmaları ile oluşan ilk metinlerini kendisi muhafaza buyurur ve ilk Mushaf böylece oluşturulduktan

6 21/Enbiyâ Süresi 107. âyet

sonra bu metin esas alınarak Hz. Osman zamanında mushafları çoğaltma ve yayma faaliyeti başlar. Hz. Hafsa Vâlidemizi tanımak gerekiyor; hangi şartlarda dul kaldığını ve Efendimize nasıl eş olduğunu...

Hz. Peygamber'i sadece Kur'an-ı Kerim'i insanlara taşıyan biri olarak algılasak ciddî bir yanlış yapmış oluruz. Hâşâ, O bir postacı değildir! Hz. Ayşe Vâlidemizin, peygamberin zevcesi ve müminlerin annesi sıfatıyla değil, Ashâb-ı Kirâm'ın yedi büyük âliminden biri olarak, altını çizdiği hakikat önemlidir. Hz. Ayşe Vâlidemiz şunu buyurmuştur: "Muhammed Aleyhisselâm, canlı Kur'an'dır!" Canlı Kur'an olmak, bizâtihi Kur'an kesilmek demektir, Kur'an'ın rûhu olarak onu tebliğ etmektir. Yoksa tebliğ sadece bilgilendirmek ve nasihat değildir. Hayatıyla, hissiyle, latifeleriyle, her bir hâliyle Kur'an âyetlerinin ifâdesi olmaktır. Tasavvufta bunun karşılığı lisân-ı hâl ile tebliğdir.

Hz. Resûlullah'ın kâli, söyledikleri şerîattur, hâli tarîkattur, sırrı ise hakîkattir. O sırta aşına olup şerîatten uzaklaşmamak da mârifettir. (Efendimizin, Mirâc hakikatinden sonra bile şerîatten uzaklaşmaması...) Gelin görün ki, hem toplum hem de Müslümanlar olarak bu hâllerden ve dilden uzaklaşmışız. Dolayısıyla ne Efendimizi, ne şerîatı, ne de tasavvufu anlayabiliyoruz. Şerîat derken el kesmeyi ve recmi (taşlamayı), tasavvuf ve tarikat derken de bilmem hangi ekolü anlıyoruz. Sanılıyor ki şerîat, tarikat ve hakikat birbirinden kopuk kompartımanlardır. Bu yanlış telakkî, biraz da Batılı bir zihne ve eğitime sahip olmaktan doğuyor. Mehmed Zâhid Kotku Efendi'nin anlatıldığı bir kitaba *Görünmeyen Üniversite* ismi verilmiş. Ne kadar haklı ve doğru bir isimlendirme! Görünmeyen esaslı üniversitelerin kapısından ayrıldığımız günden bu yana zihinlerimiz ve kalplerimiz çoraklaşmıştır.

Hz. Peygamber: Yaratılışın Sebebi

Hz. Peygamber, kendisine Kur'an indirilmek maksadıyla yaratılmadı, bizzât kendisi bütün yaratılışın sebebidir. Yaratılan her

şey insan içindir. Rabbimiz, “Her şeyi sizin için, sizi de kendim için yarattım!” buyuruyor. Bu beyânı doğru anlamak lâzımdır. “Levlâke” sırrı bin dört yüz yıldır tartışılıyor. Böyle bir hadîs var mıdır, diye... Var tabî... Tamam, delillendirme anlamında hadîs kritiği diye bir ilim var. Buna itiraz edemeyiz, ancak Efendimizin bütün hadîsleri “kitaplardakilerle sınırlıdır” diyebilir miyiz? Diyemeyiz! Buhâri, Müslim, Tirmizî gibi zevât-ı kirâmın ayağının altını öperiz. Allah bizi şefâatlerinden mahrûm etmesin. Ancak hadîsler yalnız kitaplarda yer alanlardan ibâret değildir. Bu ayrı mesele, fakat hadîsleri bu zevât-ı kirâmın kitaplarındakilerle sınırlamak doğru değildir. Zîrâ hakikat kitaplara sığdırılmaz, bir de gönül mektebi var. Meselâ irfan geleneğimiz ısrarla “levlâke” sırrına işâret eder. Efendimizin tebliğ ettiği Kur’ân-ı Kerîm’in, “Onlara ölü demeyiniz!”⁷ dediği gönül ehlinde, zevât-ı kirâmdan bahsediyoruz. Peygamber Efendimizin hadîslerinde, “Müminler ölmez, bir yerden bir yere göç ederler!” buyrulmuştur. Müminler ölmez ise, müminlerin en büyüğü ölür mü? Ne demek istediğimiz iyi anlaşılmalı, beşerî ölüm başka bir şeydir, peygamberlik müessesesi başka şey... Cenâb-ı Allah, Muhammed kuluna ve Resûlüne indirdiği ve tebliğ ettirdiği Kur’ân-ı Kerîm’inde diğer peygamberlerin kıssalarıyla ilgili niçin bu kadar bilgi veriyor? Bu husus üzerinde iyice düşünmek lâzımdır. Zâten müminlere “tefekkür” farz-ı ayn değil mi?

7 3/Âl-i İmran Sûresi 169. âyet: Ve lâ tahsebennellezîne kutilu fî sebilillâhi emvâte, bel ahyauun inde rabbihim yurzekûn.

HZ. PEYGAMBER'İN MÂHİYETİ

“Âdem su ile toprak arasında iken ben nebîydim.” meâlindeki hadîs-i şerîfi düşünelim. Doğrusu, bu hadîs-i şerîfin işâret ettiği hakikat ve sır ortalık yerde konuşulmaz. Mâlum, avam-havas ayırımı diye bir şey vardır. Bu durumu kimi konularda özellikle dikkate almak gerekir, zîrâ bazı şeyler var ki özel muhâtablar gerektiriyor. Bu hassasiyet, Cenâb-ı Hakk'ın da bir âdetidir; Kur'ân-ı Kerîm'de bu husus misâllerle sâbittir. Meselâ: Bakara Sûresi'nin 164. âyetinde “akledip düşünenler için” deliller sıralanırken; “gök ve yerlerin yaratılması, gece ile gündüzün birbirini takip etmesi, denizde gemilerin akar gibi yüzmesi, suların gökten yere indirilmesi, rüzgârların ve yerle gök arasındaki bulutların döndürülmesi”⁸ gibi misâller sıralanırken; kendilerine yalnızca akıllarını değil gönüllerini de rehber edinerek “ulu'l-elbâb” olanlar için Âl-i İmran Sûresi'nin 190. âyetinde yalnızca “gök ve yerlerin

8 2/Bakara Sûresi 164. âyet: İnne fî halkis semâvâti ve'l ardi vahtilâfin leyli ven nehâri ve'l fulkilleti tecri fil bahri bimâ yenfeun nâse ve mâ enzelallâhu mine's semâi min main fe ahyâ bihil arda ba'de mevtiha ve besse fiha min kulli dâbbeh, ve tasrifir riyâhi ve's sehabil musahhari beyne's semâi vel ardi le âyâtin li kavmin ya'kilûn.

yaratılmasıyla, gece ile gündüzün birbirini takip etmesi”⁹ misâli ile yetinilmiştir. Yani, Allah bile değişik yaratılışlarla yarattığı kullarının seviyelerine göre misâl vermektedir. (Bazı tercümelere; “kavmin ya’kilûn” ile “ulu’l-elbâb”ın “akıl sahipleri, düşünenler” olarak aynı şekilde tercüme edilmesi yanlıştır; ikisi farklı kavramlardır.) Keza, Efendimizin hayat-ı senîyelerindeki tatbikat da böyledir. Bir deve çobanı ve bir âlimle konuştuğu şeyler farklı olmuştur. Aynı gerçeği muhâtabın seviyesine göre farklı tarzda anlatmıştır.

“Âdem su ile toprak arasında iken ben nebîydim.” meâlindeki hadîs-i şerîfi sahih bulmayanlar da vardır. İtirazlarını, “Hiç kimse yok iken, Hz. Peygamber kime peygamberlik yapıyordu?” şeklinde bir soruyla ortaya koyuyorlar. Sanılıyor ki peygamberlik, bir vazîfe fonksiyonundan ibârettir. Hâlbuki vazîfenin ifâsı olduğu gibi, peygamberlik aynı zamanda Cenâb-ı Hakk’ın indinde bir makâmıdır. Meselâ dâveti icâbetsiz kalmış, kendisine inanan tek bir insan dahi olmamış, ümmetsiz peygamberlerin varlığı söz konusu... Hz. İsa’nın sadece on iki adet havârîsi vardır.

Bu konuda şu sorular sorulabilir: Kur’ân-ı Kerîm, Resûl-i Kibriyâ Efendimize nâzil olmuş mudur? Evet, olmuştur! Pekiyi, Kur’ân-ı Kerîm kelâm-ı kadîm midir, hâdis midir? Kadîmdir! Şimdi hep var olan Allah’ın kelâm-ı kadîmi Kur’ân-ı Kerîm’in indiği Resûl-i Kibriyâ Efendimiz, niçin daha Hz. Âdem ve hiçbir şey yaratılmadan yaratılmış olmasın? Tekvin’den ne anlıyoruz? Yaratılışın bir süreç içinde olduğu söylenmiyor mu? Cenâb-ı Allah’ın yeryüzünde kendisine bir halife yaratması nihâi bir neticedir. Evvela o halifenin yaşayacağı ortam yaratılmış, halife ise safha safha oluşmuştur. Evvela Cenâb-ı Hakk kendi nûrundan bir nûr ayırıp ona “Kün Muhammedâ!” (Muhammed ol!) buyurmasıyla Nûr-ı Muhammedî, bir şekil almıştır ki; bu şekil bugünkü insanın şeklidir. Allah’ın “Kün!” emriyle var olan insan şeklinde-

9 2/Bakara Sûresi 190. âyet: Ve katilu fi sebilillahillizine yukatilunekum ve lâ ta’tedu, innellâhe lâ yuhibbu’l mu’tedîn.

ki Nûr-ı Muhammedî hemen şöyle demiştir: “Lâ ilâhe illallah – Allah’tan başka tanrı yoktur!” Allahu Zülcelâl bunu şöyle devam ettirmiştir: “Muhammedün Resûlullah!” Burada bir incelik var: “Lâ ilâhe illallah” kelime-i tayyibesi mahlûk sözüdür. “Muhammedün Resûlullah” sözü ise Hâlık’ın sözüdür. O Hâlık-ı Zülcelâl’in arz üzerindeki halifesi olan insan, kendisini halife tâyin edenin yaptığı gibi “Muhammedü’n Resûlullah” demelidir ki halifetullah olmayı hem hak etsin, hem idrâk...

İşte, “Âdem su ile toprak arasında iken ben nebiydim.” meâlindeki hadîs-i şeriften bunu anlıyoruz. Dolayısıyla peygamberlik sadece “tebliğ” perspektifinden anlaşılmaz. Hz. Âdem’den önce insanların olmayışı, Hz. Peygamber’in nebî olarak yaratılmış olmasına mâni değildir. Peygamberliğin dünyaya ve insanlara bakan yüzü olduğu gibi Cenâb-ı Hakk’a bakan yüzü de vardır.

Ayrıca biz “âhir zaman”dan bugünü anlıyoruz, Efendimiz için “Âhir Zaman Peygamberi” diyoruz. Hayır, Peygamber Efendimiz “Hâtemü’l-Enbiyâ”dır. “Âhir zamanın ilk peygamberi” Hz. Âdem’dir. Çünkü Hz. Âdem’den önce de zaman vardır, o “âhir zaman”da gelmiştir. İnsan yaratılmadan cinler vardı. Cenâb-ı Hakk, “Yeryüzünde kendime bir halife yaratacağım.” buyurduğunda itiraz edenler kimlerdi? Kime, “Sizin bilmediğinizi ben bilirim.” demişti?¹⁰ Bütün bunlar insandan önce var olan varlıklara ve Hz. Âdem’den önce yaşanmış bir zamana işâret ediyor. Hz. Âdem sonra yaratıldığına göre, “âhir zaman”a dâhildir. O da diğer peygamberler gibi Peygamber Efendimizin müjdecisidir. Hz. İsa’nın ağzından bu müjde Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle geçer: “Benden sonra Ahmed gelecek!..”¹¹ Allah bizi hiçbirinin şefâatinden mahrum

10 2/Bakara Süresi 30. âyet: Ve iz kâle rabbuke lil melâiketi inni câilun fi’l erdi halîfeh, kâlu e tec’alu fiha men yufsidu fiha ve yesfikud dima’, ve nahnu nusebbihû bi hamdike ve nukaddisu lek, kâle inni a’lemu mâ lâ ta’lemûn.

11 61/Saff Süresi 6. âyette: Ve iz kâle ‘isebnu Meryeme yâ beni isrâile inni resûlullâhi ileykum musaddikal lima beyne yedeyye minnettevrâti ve mubeşşiren biresûlin ye’ti mim ba’dismuhû Ahmed...

etmesin. Ancak “Peygamberler arasında hiçbirini ayırt etmeyiz, hepsine inanırız.” diye anlaşılması gereken “Lâ nuferriku beyne ehadin min rusulih”¹² ibâresini “Peygamberler arasında fark yoktur.” diye anlamak doğru değildir. Evet, tebliğ ettikleri hakikatler açısından farklı değiller, hepsi “Allah birdir, ben O’nun Resûlüyüm” demiştir, aralarındaki fark, fazilet itibârıyladır.

İşte, “Âdem su ile toprak arasında iken ben nebîydim.” meâlindeki hadîs-i şerîfin işâret ettiği zamandan Hz. Peygamber’in peygamberliğini tebliğ ettiği vakte kadar geçen süre âdeta bir “hazırlanma” dönemidir. Gelen bütün peygamberler zamanı, mekânı ve şartları Efendimiz için hazırlamışlardır. Büyük velilerden, Manisa’da medfûn Ahmed Şemseddîn-i Marmaravî-i Hâlvetî Hazretleri’nin bir nutku var. “*Yedi bin yıl mâye gördü Mustafâ*” diyor. Yedi bin yıl süren bir mayalanma dönemi... Tabî ki “yedi bin yıl” sayısı semboliktir ve bir mayalanmaya işâret etmektedir. İnsan bile anne karnında 280 günde mayalanır, büyür, sonra dünyaya gelir. Hz. Mevlânâ, *Mesnevî-i Şerîf*’in ikinci cildinin başında, “Memedeki kanın süt olması için zaman gerekir.” buyurur. Zamanın ve mekânın Resûl-i Kibriyâ Efendimizin peygamberliğinin tebligâtına hazırlanması ve mayalanması da uzun bir zaman almış. Efendimiz Mekke’de kırk yaşında peygamberliğini tebliğ etmiştir ama O, Hz. Âdem daha yaratılmadan önce peygamberdi.

Evet, durum budur! Yukarıdaki hadîs-i şerîften bunu anlıyoruz. Ancak şüphe yok ki bu mâhiyeti herkese açıklamak durumunda değiliz. Bu bir sır da değildir, sadece ortalama insanın karşılayamayacağı bir yüksek mâhiyettir. Lisede karşılaşılabilecek bir bilgiyi ilkokul öğrencisine veremezsiniz. İllkokul öğrencisi kimya formülünden bir şey anlamaz, bu formülü anlayabilmesi için lise seviyesine gelmesi gerekiyor. Mâlum, lâıyk olmayana lafı vermek yanlışır. Şimdilik bilmediğimiz bir hakikat bizim için sır olabilir, ancak hakikatte sır değildir.

12 2/Bakara Süresi 285. âyet

Allah'ın Resûlullah'a Aşkı

Hız. Peygamber, “Habîbullah”tır. Bu tâbir, Allah'ın Hız. Peygamber'e olan muhabbetini, aşkını ortaya koyuyor. Kimi insanlar bu aşkı anlaşılmaz buluyorlar. Aşkı, insanî bir hâl olarak algılıyor, insanî olanı Allah'a yakıştıramadıkları için de bu aşkı mümkün görmüyorlar. Bir kere bu perspektif yanlıştır. Çünkü Allah'ın isimleri insanda tecellî ediyor. Aşk insanî bir hâl diye Allah'ı aşktan münezzehten göremeyiz. Allah sadece insanî bir vasıf olan eksiklikten münezzehtir; Allah'ta eksiklik, noksanlık yoktur!

Şöyle bir fark vardır: Allah'ın isimleri Allah'ta mutlak, insanda ise nisbîdir. Meselâ “yaratıcılık” Allah'ta mutlak hâldedir, insanda ise nisbî... Çarşıdan alınan o kadar malzemeden evin hanımı bir yemek çıkartıyor. Ortaya çıkan yemekte hanımefendinin nisbî yaratıcılığı vardır. Allah'ta mutlak hâlde duran yaratıcılık hanımefendide nisbî olarak tecellî ediyor. Mimar Sinan'ın eserlerinde de böyle nisbî bir yaratıcılık vardır. Allah için “Yaratıcıların en güzeli, en mükemmeli” diyoruz. Yaratıcılığın mertebeleri var ki böyle diyoruz. Ve her yaratıcı, yarattığı eserini sever. Evin hanımı yemeği yaptıktan sonra uzaktan bakar, içten içe yaptığından memnun kalır. Bununla da kalmaz, yaptığı yemeği yiyenden “Eline sağlık!” şeklinde bir karşılık, bir beğeni ifâdesi bekler. Mimar Sinan da öyle! Büyük ihtimal, eserlerini bitirdikten sonra karşısına geçmiş onları beğenmiş, eserlerini gezip görenlerin de beğenmesini beklemiştir. Allah'ın yarattığını sevmesi de biraz böyledir. Ki, söz konusu Hız. Peygamber'dir. Allah, Kur'an'da neleri sevdiğini, neleleri ise sevmediğini belirtmiştir. Allah'ın sevdiği ne kadar şey varsa bunların hepsi Allah'ın Resûlünde vardır ve Allah nelerden hoşnut değilse bunlar Efendimizden uzaktır. Allah cimrileri sevmez, Hız. Peygamber cimri değildi. Allah ihsân edenleri sever, Hız. Peygamber çok ihsân ederdi. Bu misâlleri çoğaltmaya lüzum yok.

“İşk” kelimesi Farsça olduğu için kelime olarak Kur'an'da elbette geçmez. Ama aşkın târifi Kur'an'da vardır: “Eşeddü

hubben”¹³ -şiddetli sevgi. İşte aşk! Şöyle bir îtiraz gelebilir: “İnsan birisine âşık olunca karşılık bekler, daha doğrusu karşılık bekleme ihtiyacı içinde olur. Bu da aşka ihtiyaç anlamına gelir. Hâlbuki Allah ihtiyaçtan münezzehtir.” Bu îtiraz şuradan çıkıyor. Bütün değerlerde olduğu gibi aşk da günümüzde mânâ kaybına uğramıştır. Bugünün aşk telakkilerinden hareketle bu çıkarımlar yapılıyor. Aşk bu değildir. O vermektir, almak değil! İstemek bile aşk mesleğinde olmaz. Daha doğrusu, aşk mesleğinde istemek dahi yoktur; nerde kaldı ki almak. “Almadan vermek Allah’a mahsus.” diyoruz ya! İşte aşkın bir başka tezâhürü Rabbimizde... Allah, Resûlünü seviyor. Bunu, Allah’ın Resûlüne ihtiyacı şeklinde okumak büyük bir yanlıştır. Resûl-i Kibriyâ Efendimizin tebliğ ettiği dinin, Allah tasavvurunu daha doğrusu hakikatini hakkıyla bilenler Allah’ın Resûlüne aşkını böyle okumazlar. Allah ihtiyaçtan dolayı insanı yaratmadı, yine ihtiyaçtan hareketle Hz. Peygamber’i de seviyor değildir.

Habîb-i Kibriyâ, Allah’ın sevgilisi demektir. İbrâhim Aleyhisselâm “Halîlullah”tır, Muhammed Mustafâ Aleyhisselâm ise Habîbullah... Halîl, “isteği geri çevrilmeyen”; Habîb ise, “istemeden verilen” demektir. Efendimiz hayatı boyunca istememiş, istemesine gerek duyulmadan her bir şeyi karşılanmıştır. Kendi adına bir beklenti içinde olmamış, hep “Allah, Allah!” demiştir. Tâif’e gidişini, Tâif’te gördüğü muâmeleyi ve sonrasında ellerini kaldırıp kendisine o insanlık dışı muâmeleyi revâ görenler hakkındaki af ve merhamet talep eden yakarışını hatırlayın. Derdi hep ümmeti olmuştur. Efendimiz ömür boyu içinde olduğu hâl itibarıyla Habîbullah’tır, Allah’ın sevgisine, aşkına liyakatli olmuştur.

13 2/Bakara Sûresi 165. âyet: Ve mine'n nâsi men yettehizu min dūnillāhi endāden yuhibbūnehüm ke hubbillah, vellezīne âmenū eşeddu hubben lillāh, velev yerallezīne zalemū iz yeravnel azābe enne'l kuvvete lillāhi cemī'an ve ennellāhe şedidū'l azāb.

Hâtemü'l-Enbiyâ

Efendimiz “ebu'l-ervâh” (rûhlar babası)tır. Hz. Âdem ise “ebu'l-ecsâd” (cesetler babası)dır. Ve Efendimiz, aynı zamanda “Hâtemü'l-Enbiyâ”, nebilerin sonuncusudur. Ayrıca “hâtem” ifâdesi sadece “son” anlamına gelmiyor, aynı zamanda “zirve” mânâsına da gelmektedir. Zirve; şâhika, doruk, mühür... Ki mühür, bir şeyin nihâyetlendiğini, kapandığını, neticelendiğini işâret eder. Bir yer mühürlendiyse, ancak yetkili olan orayı açar. Zarfı kim mühürleyip göndermişse o açar. Peygamberlik mührünü de Allah koymuş, Hz. Muhammed Mustafâ'yı son nebî, Hâtemü'l-Enbiyâ olarak tâyin etmiştir. Bu mührü açacak olan da Cenâb-ı Allah'tır.

“Peyâm” haber demektir, “ber” ise Farsça'da sahiplik ekidir. Aynı zamanda “bürîden” (götürmek) fiilinin emir hâlidir. Böylelikle, “haber götüren” olur. Dolayısıyla “peygamber”, haber sahibi demektir. Ki buradaki haber, sıradan bir haber değil, doğru-sâdık haberdır. Yani Allah'tan alınan haber... Allah'tan alınan haber peygamberin sahipliğine verilmiştir. Allah'ın Resûlleri bu doğru ve sâdık haberi emânet olarak almışlar ve “ismet” (hiç lekesiz doğruluk) sıfatları gereği, doğru ve güzel olarak tebliğ etmişlerdir. Bu tebliğ ediş hem dil hem de hâl ile olmuştur. Bu konuda bir eksik ve yanlış anlama daha var. Efendimizin haber vericiliği yalnızca Allah'tan kullarına değildir. Biz Türkler, Farsçadan aldığımız kelimeyle “Peygamberimiz” yani “bizim haber vericimiz” diyoruz. Kime haber vericimiz? Farsça konuşanlar aynı mânâda “Peyâmbere-i mâ” diyorlar. Kime haber vericileri? Arapça konuşanlar “Resûlinâ” diyorlar. “Bizim Resûlümüz-Elçimiz...” Urduca konuşanlar “merâ Resûl-Peyâmbere” (benim Elçim-Peygamberim) ve “hemârâ Resûl-Peyâmbere” (bizim Elçimiz-Peygamberimiz) diyorlar. Kimin indinde-katındaki elçileri? Bütün bu “bize” mal etme ifadeleri, Efendimiz Hazretleri'nin yalnızca Allah'tan kullara haber vericiliği ve elçiliğini tasdikten ibâret mi? Yoksa bizim Rabbimize haber vericimiz ve Rabbimiz katında kabul buyrulan bizim elçimiz olduğunun ifâdesi

mi? Hele iyice bir tefekkür edelim bakalım...

Resûlullah, Allah'ın elçisi, nebî ise müjdeli haber veren demektir. Haberi duyup da haberin istikâmetinde yaşayanlara mükâfat vadeden müjdeli bir haber... Nebî, bu müjdeli haberi veren, yani bu haberin sahibi demektir. İşte Hz. Muhammed Mustafâ Aleyhisselâm bu müjdeli haberi veren son ve en yüce nebîdir. Yani Hâtemü'l-Enbiyâ...

HZ. PEYGAMBER'İ ANLAMAK VE SEVMEK

Hız. Peygamber'in doğum yıldönümü vesile kılınarak, "kutlu doğum haftası" başlığı altında bazı faaliyetler yürütülüyor. Bu yeni bir şey ve doğrusu hayırlı bir uygulamadır. Böylelikle Efendimiz yeniden hatırlanıyor, kendisinden bahsediliyor, dolayısıyla Hız. Peygamber'i hakkıyla tanıma ve sevme imkânı doğuyor. Gerçi bu hafta içinde yapılan etkinliklerin öne çıkardığı Hız. Peygamber fotoğrafı etrafında bazı eleştiriler de yok değil. Bu eleştiriler bütünüyle anlamsız da değildir, ancak eleştirinin sahiplerine düşen şey, daha sağlıklı ve doğru faaliyetlerde bulunmaktır. Temel soru şudur: Hız. Peygamber Efendimiz bizim için nasıl bir misâldir? Hız. Peygamber kimdir, O'nu nasıl anlamalıyız?

Hız. Peygamber'i Anlamak

Üzerimize düşen asıl şey, Resûl-i Kibriyâ Efendimiz Hazretleri'ne âzamî hürmettir. Ancak ne yazık ki gösterdiğimiz hürmet bazı problemler içeriyor. O'nu başımızın üzerinde taşıyacağız diye içimizden çıkarmışız. Resûlullah Efendimizin yeri başımızın üstü değildir. Çünkü baş üstü olunca, baş üstünde bile olsa hakikatte dışımızda oluyor. Böyle olmamalıdır. O iki cihan serveri pek sevgili Efendimizin yeri canımızın taaa içidir. O içimizde olmalıdır.

“Ve ente fihim” âyetini hatırlayıverelim.¹⁴ O’na benzemeye çalışmak O’nun izinden ve isrinden ayrılmamak yerine kendisine yalnızca dilimizle salâvat getirmekle yetiniyoruz. Oysa salâvattan kasıt, O’nu içimize, işlerimize ve hayatlarımıza çağırmandır; her hâliyle kendimize örnek almaktır. Allahu Zülcelâl bir âyetinde Habîb-i Zîşânî’na hitap buyururken şöyle diyor: “Sen onların içinde olduğun müddetçe, senden evvelki peygamberlerin ümmetlerine verdiğim umumî belaları onlara vermem.”¹⁵

Hız. Peygamber’in ümmetin içinde olması ne demektir? “Sen cismine yaşadığın müddetçe” demek değildir bu. “Onların içinde...” derken, Allah sadece Efendimizin sahâbilerini kastetmiyor. Efendimizin vefat etmesi, dünyadan çekildiği ve aramızdan ayrıldığı anlamına da gelmiyor. İnsan bedenden ibâret midir ki; bedeni toprak altına girmekle (ve tabii artık beş duyuyla algılanamaz olmakla) ayrılık olsun. Bin dört yüz senedir Efendimizle beraber olan, Efendimizi içlerinde yaşatan nice büyüklerimiz yok mu?

Hız. Peygamber’in vefatında Hız. Ömer, “Kim O öldü derse kafasını keserim!” demişti. Kur’ân-ı Kerîm’deki âyeti hatırlayalım: “Her nefis ölümü tadacaktır.”¹⁶ Demek ki, “ölümü yaşamak” ile “ölümü tatmak” arasında da bir fark vardır. “Nefs”ten kasıt “ben” ve “sen” midir, yoksa “bize verilmiş şey” mi? Kişi mi ölümü tadıcıdır, yoksa nefis mi? Bu ayrımları bilmek lâzımdır. Bu mânâda hiçbir insan ölmez; rûhuyla yaşamaya devam eder, sadece boyut değiştirmiş olur. Allah “Siz onlara ölü demeyiniz, onlar diridirler. Benim indimde kendilerine rızık verilmeye devam edilir. Aklınız ermez buna!” buyuruyor.¹⁷ İnsan dünyaya doğar, ölür, sonra âhiret hayatı başlar. Ki âhiret de ebedî değildir, mahşere kadardır. Mahşerden sonra başka bir hayat başlar. Dolayısıyla insanın rûhen

14 8/Enfal Sûresi 33. âyet

15 8/Enfal Sûresi 33. âyet: Ve mâ kânellâhu li yuazzibehum ve ente fihim ve mâ kânellâhu muazzibehum ve hum yestağfirûn.

16 3/ Âl-i İmran Sûresi 185. âyette: Küllü nefsin zaikatül mevte

17 3/ Âl-i İmran Sûresi 169. âyet: Ve lâ tahsebennellezîne kutilû fî sebilillâhi emvâte, bel ahyâun inde rabbihim yurzekûn.

öldüğünü söyleyemeyiz. Nerde kaldı ki Efendimiz hakkında söyleyelim. Kim bunu söylerse küfre yakın düşmüş sayılır.

O peygamber olarak yaratıldı (“*hâlk*”ı *evvel*, “*ba’s*” *sonra*), dünyaya doğdu ve öylece aramızda yaşamaya devam ediyor. O’nun dünya hayatını da peygamberlik öncesi ve sonrası şeklinde ayırmak da doğru değildir. Kırkıncı yaşı, peygamber olduğu yaş değil, peygamberliğini tebliğ ettiği yaştır. Kırk yaşında tebliğe memur oldu demek, bu yaşta peygamber oldu demek değildir. O’nun kırk yaşından önceki hayatı iyi incelenmelidir. (Meselâ “emîn” lâkabının ne zaman verildiğini araştırmak gibi...) Bu inceliği fark etmek lâzımdır, bunun için de ibâdetle ve aşkla incemiş bir rûha ve gönle sahip olmak gerekiyor. İnsan rûhuna ve gönlüne bir sanatçı hassasiyetiyle yaklaşılmalı ki bu seviye yakalanabilsin. Bütün mesele, bedî zevklerin sahibi insan olmaktır! Ki bu, Cenâb-ı Allah’ın “El-Mübdî” ism-i şerîfinin mazharı olmak demektir. Bu da sahih bir terbiyeyi gerektiriyor; sanat içre bir terbiye... Hayatı, yemek-içmek-yatmak-üremek çerçevesine sıkıştıranlar bunu gerçekleştiremez. Doğal olarak Efendimizi de anlayamazlar.

Bu incelikte rûhlara ve gönüllere sahip olunmadığı için Hz. Peygamber başımızın üstünde ama, içimizde olamıyor. Hayatlarımıza müdâhale edemeyen yalnızca saygı nesnesi bir şey oluyor. Kur’ân-ı Kerîm raflarda, Hz. Peygamber yukarılarda kalıyor. Müslümanlar, Kur’ân-ı Kerîm’in hayatın içindeki hâli olmalılar, birer canlı Kur’ân hâline gelmelidirler. Hz. Peygamber de, hayatlarımızın üstlerinde değil içinde olmalı. O’na hürmet; O’nu her bir şeyin üzerinde tutmak değil, her bir şeyde O’nu örnek almak, O’na benzemeye çalışmak, hâsılı Muhammed Mustafâli bir hayat yaşamaktır. Saygı ve hürmet ile birlikte kendisini sevmek gibi bir çabamız da olmalı. Sevebilmek için O’nu tanımak gerekiyor. İnsanlar başkalarının sayıp sevdiği önemli şahısları tanımadan da kendilerine saygı duyabilirler, ama onları sevdiklerini söyleyemezler. Meselâ Bismarck Hz. Peygamber’e şöyle sesleniyor: “Senin asrında yaşamadığıma teessüf ediyorum. Üzülüyorum ve hatıran